

Tako izgleda sedaj dom v Iški vasi. Po obnovitvi in povečavi pa naj bi se s svojim mičnim izgledom pridružil mnogim lepo urejenim stanovanjskim hišam v vasi. Ta čas Iškovarci iščejo sofinancerje za kulturni, trgovski, gasilski in splošni del doma.

NI POČITKA ZA KRAJANE IŠKE VASI, IŠKE IN GORNJEGA IGA

Držnost ne usiha, ampak se krepi

Ze oktobra lani so imeli v novo oblikovani krajevni skupnosti Iška vas izvoljene vse samoupravne organe in delegacije ter predsednike. Takrat so predvsem iskali človeka, ki bi postal delavni živec med 410 krajanji. Tajnika jim je uspelo najti in z letošnjim 1. januarjem je delo skoraj že steklo po ustaljenih poteh.

To je dokazal tudi pogovor o aktualnih nalogah in zadolžitvah, ki smo ga izpeljali v tej krajevni skupnosti. Nanj so se odzvali kmet Anton Susmam, predsednik izvršnega sveta KS Iška vas Janez Žagar, predsednik skupščine Janez Škulj, vodja delegacij pri KS Anton Maček, podpredsednik izvršnega sveta Zmago Škulj, predsednik KUD Janez Arhar in tajnik KS Rajko Klemenčič.

Večji družbeni dom

»V vasi imamo sedaj dom, v katerem imajo prostor gasilci, kulturniki in trgovine. Z nastankom nove krajevne skupnosti je postala zgradba pretresna«, je obeležil prostorko plat delovanja krajanov Janez Žagar.

V sodelovanju z občinsko skupščino smo pri Emona projektu že pridobili idejni projekt. Ta nam ponuja pritlično zgradbo, v kateri bi v prizemlju imeli povečano trgovino, večjo dvorano s spremljevalnimi prostori in večji gasilski dom s potrebnimi prostori. V pritličju bi imeli nekaj sob krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije ter društva.

Trenutno iščemo sofinancerje za posamezne dele doma. Vemo, da je čas neugoden, pa vseeno upamo, da bomo že spomladi prešli k gradnji pritličnega dela. Da ne čakamo le na zunanjo pomoč, naj povem, da prav sedaj razpravljamo o potrebah krajevne skupnosti in o možnosti uvedbe krajevnega samoprispevka. Z njim bi delno financirali vse potrebe zaselkov naše krajevne skupnosti.

Voda ne odteka

Načrtovanja novih gradnje so le nadaljevanje sedanje komunalne dejavnosti. Lani so dobili v

Iški vasi obnovljen vodovod.

»1910. leta je bil zgrajen vodovod v naši vasi. V zadnjih letih je puščal že toliko vode, da bi z njo lahko oskrbovali še eno vas. S pomočjo vodovodnega odbora Ig ter s prostovoljnim delom krajanov (990 delovnih in 51 strojnih prostovoljnih ur) smo lani potegnili 600 metrov glavnega voda od zajetja pri Krvavicah ter štiri vode po vasi. Sedaj bomo priključili še dva voda. Istočasno so vsi krajanji obnovili priključke k hišam tako, da smo s tem pridobili toliko vode, da jo lahko dajemo še Stajam, Kotu in delu Iga. S postavitvijo šestih novih blatnikov pa smo povečali tudi požarno varnost. Ocenjujemo, da so dela vredna kar 170 tisoč dinarjev. Najpomembnejše pa je to, da je sedaj vodohram ves čas poln, je zaključil pripoved Jože Škulj.

Premalo prisotni v gradivih

Kljub temu da imajo marljivi Iškovarci po več funkcij v vasi, krajevni skupnosti in občini, so zelo resno vstopili v delegatski sistem. »Gradiva zadnji čas prihajajo pravočasno«, je menil Anton Maček, »žal pa v njih še vedno ni dovolj prisotna naša nova krajevna skupnost. Da je delegatsko delo pri nas dobro vpeljavno, potrjujejo že delegatska vprašanja, ki smo jih postavili (Iški vintgar, Iška in poplavljanje); prav zdaj delegacije KS Tomišelj, Ig, Golo-Zapotok, Želimlje in Iška vas pripravljamo delegatsko vprašanje o nadaljnji ureditvi izžanske ceste. Ta postaja preobremenjena, povzroča s svoji profilom mnoge zlete s ceste, istočasno pa ne zadošča z zmogljivostjo za tranzitni promet, ki se je zliil nanjo s smeri Podpeč - Brest - Ig - Ljubljana in Škofljica - Ig - Ljubljana. Razumljivo je, da smo krajanji teh krajevnih skupnosti spoznali, da sedanja ozka Ižanka ne bo zdržala takih obremenitev.

Vse bolj pereč pa postaja tudi avtobusni prevoz. Drago gorivo je mnoge občane preusmerilo na javni prevoz. Avtobusi so prenatrpani. Zato pozivamo avtobusne prevoznike, da bi uskladili vozni red s potrebami tukajšnjih krajev. Predv-

sem želimo, da ne bi prišlo v določenih terminih do podvajanja avtobusov, zaradi česar smo kasneje po nekaj ur brez avtobusnega prevoza.

Delegacije naštetih krajevnih skupnosti smo se dogovorile, da bomo ob skupnih težavah podkrijskega sveta nastopali skupno.

Okrog trideset krajanov Gornjega Iga močno čuti svojo višinsko in daljinsko oddaljenost od Ljubljane. Tam še vedno živijo brez vodovoda in telefonske povezave s svetom.

»Prav pridobitev teh dveh dobrin običajno razvite civilizacije nam ta čas nalaga precejšnje napore«, je pridal pogovoru tajnik krajevne skupnosti Iška vas Rajko Klemenčič. »Na Gornjem Igu imajo trenutno le skupno zajetje, ki ga koristijo za napajanje živine ter pomoč oskrbi domov z vodo v sušnih mesecih. Skupščino naše občine smo prosili, da bi nam pomagala najti strokovnjaka za pregled vode in gradnjo zajetja, vodohrama ter vodovoda. Vaščani so pripravljani opraviti gradbena dela, seveda pa so potrebni denarne pomoči za nakup gradbenega materiala in cevi.

Istočasno pa za krajanje Gornjega Iga pripravljamo tudi postavitev telefonov. Kraj je predvsem pozimi popolnoma odrezan od sveta. Zato smo pričeli s pogovori z mladinci, da bi skušali organizirati krajevno delovno akcijo, s katero bi skopali približno 2,5 kilometra jarka za telefonski kabel. Osnovno vprašanje je seveda nakup telefonskega kabla in številne priključkov. Prepričani smo, da bo PTT razumel zagato teh krajanov in jim s pomočjo naše občine priskrbel kabel.

Želimo, da bi potegnili kabel vsaj do javne telefonske govornice na Gornjem Igu.

Kako kmetovati?

Območje Iške vasi je s svojim hribovskim zaledjem nadvse primerno za živinorejo. Žal pa podatki o zbranem mleku kažejo, da se ta kmetijska panoga v krajevni skupnosti Iška vas ne razvija. Zato je več vzrokov. Kmet Anton Susmam, predsednik komisije za kmetijstvo pri izvršnem svetu krajevne skupnosti je menil: »Danes kmetje porabimo dobro tretjino časa za prevažanje na mnoge parcele. Poleg dragocenejšega časa pa negospodarno trošimo tudi vse dražje naftne derivate. Mislim, da je osnovni pogoj za pospešeni razvoj kmetijstva v naši krajevni skupnosti komasacija zemljišč. Potem ko bi močno skrčili število razdrobljenih parcel, pa bi morali kmetom omogočiti tudi izgradnjo novih hlevskih zmogljivosti. Le tako bo mogoče ohraniti naše območje obdelano in pritegniti h kmetovanju tudi mlade.«

Kljub temu da so mladi Iškovarci že poznani pevci in igralci, so po letošnjem praznovanju dneva žena sklenili, da bodo osnovali še folklor-

Če nekoliko prelistamo človeško kroniko Iške vasi in njenih zalednih zaselkov Iška in Gornji Ig lahko ugotovimo, da je najmlajši krajan Gregor Tavželj iz Iške 5. Za rojstni dan so mu zapisali 18. februar. Največ let pa je dopolnila 94-letna Franciška Vrenk.

Krajevna skupnost se ponaša kar s tremi pari zlatoporočencev. Najdlje imata nadeta zlata prstana Ivana Grmek in Tone Grmek. Oba sta prava Iškovarca stara 82 oziroma 80 let. Julijana in Tone Janežič (80, 83) sta slavila zlato poroko 28. maja 1979. leta. Medtem ko je Tone še izredno čil in postori prav vsa dela, pa je njegova žena že dalj časa priklenjena na posteljo.

Na sliki pa sta najmlajša zlatoporočenca 76 letna Franciška in 74 letni Ivan Pajsar. 2. februarja sta si ponovno obljubila zvestobo. Ivan se je izučil za čevljarja, pa ga gotovo domačini bolj poznajo kot marljivega cestarja. Bil je med krajanji, ki so bili obsojeni na smrt, pa je bil v dobro družine poslan le v internacijo. Tako kot celotna vas je bila tudi njihova domačija požgana. Bolne noge mu sedaj ne dovoljujejo napornejših del. Mama Franciška pa sedaj skrbi za vse delo v domu in na kmetiji. To moč ji prav gotovo dajejo dolga, skrbna leta hišnega in kmečkega ustvarjanja.

no skupino. Janez Arhar je takole komentiral to odločitev:

»Letošnje leto je polno kulturnih in etnografskih prireditev. Pripravili smo bogato praznovanje dedka Mraza, pošalili smo se na pustne dni z znano Iškovarsko kobilo, počastili s primerno slovesnostjo dan žena, prav zdaj pa se pripravljamo na študij igre Ježa na Parnas, ki sta jo pripravila Bojan Stih (dramaturg) in Vesna Arhar (režiserka) po delih Frana Levstika. Z njo bomo nastopili na jesenskih slovesnostih v KDIC. Res je, da smo se odločili oblikovati še folklorno skupino. To nam bo omogočila predvsem nova dvorana pa tudi mladi kader, ki ga s svojim marljivim delom v vaškem krožku zbira Darja Erhatic in Tanja Vilfan. V njem sta združili nad trideset osnovnošolcev iz naše vasi.

Rad pa bi opozoril še na nerodnost, ki je nastala pri sestavi finančnega plana ZKO naše občine za obdobje 1981 - 1985. Iz njega je izpadel naš kulturni dom. Po zadnjih informacijah pa bomo dobili denar, ker se ne nameravajo lotiti gradnje v Polhovem Gradcu in Horjulu.«

28. avgusta krajevni praznik

»Komisija za spomeniško varstvo v sodelovanju z OO ZSMS skrbi za devet spomeniških obeležij v naši krajevni skupnosti. Med njimi so tudi kostnica, partizanska bolnišnica Krvavice, tiskarna in politična šola. Prihodnje leto bo minilo 40 let od dogodkov v osnovni šoli in cerkvi, dogodkov, zaradi katerih smo izgubili precej krajanov,« je navezal izjavo Zmago Škulj.

»Zato že pripravljamo spominsko obeležje, ki ga bomo položili na šolo. Še prej, točneje 28. avgusta pa bomo praznovali prvi krajevni praznik. Takrat je bila osnovana partizanska bolnišnica Krvavice. Menimo, da bo to dostojen spomin na dogajanje v tem pomembnem partizanskem kolektivu.«

Stane Jesenovec

Anton Maček

Janez Arhar

Anton Susmam

Janez Žagar

Rajko Klemenčič

Zmago Škulj